

Vrtec Antona Medveda Kamnik
Novi trg 26b
1241 Kamnik
telefon 01 830 33 30
telefaks 01 839 13 27
e-pošta: info@vrtec-kamnik.si
e-naslov: www.vrtec-kamnik.si

arnes

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Dislalija in govorni razvoj otrok

Dislalia je govorna motnja, pri kateri so zvoki popačeni, nadomeščeni s podobnimi ali pa jih v govoru sploh ni, medtem ko ima otrok normalen sluh, tekoče govori slovnično strukturo svojega materinega jezika, njegov besedni zaklad pa ustreza njegovi starosti. Dislalija je pri predšolskih otrocih precej pogosta. Otrok na primer zvok [p] nadomesti z [l] ali celo [v].

Dislalija ne vpliva na razvoj otrokovega intelekta in psihe, bistveno pa otežuje komunikacijo z drugimi otroki in odraslimi. To vodi v to, da se otrok izolira in se izogiba ljudem. Poleg tega v šolski dobi bolezen pogosto izzove razvoj disgrafije in disleksije - kršitev obvladovanja pisnega govora. Učna uspešnost močno upade, otrok je nenehno neuspešen, kar lahko pusti negativen vpliv na njegovi osebnosti.

Kako razumeti, da ima otrok dislalijo?

Naslednji znaki kažejo, da se je pri otroku razvila dislalija:

- preskakuje zvoke v katerem koli delu besede,
- nekateri zvoki se nadomestijo s podobnimi,
- otrok besedo izgovarja v popačeni obliki, četudi jo že dolgo in dobro pozna.

Preostali otrokov govor je pravilen. Uporablja povedi množinske in edninske oblike, splošne končnice brez napak, ne zmede se v pomenu znanih besed.

Zakaj se razvije dislalija?

Glavni vzrok te motnje je nepripravljenost mišic, ki sodelujejo pri artikulaciji zvokov. Z drugimi besedami, mišice so prešibke, da bi bili vsi zvoki na mestu in pravilno izgovorjeni, zato jih morate okrepiti.

Zdravljenje dislalije

Če sumite, da ima vaš otrok dislalijo, poiščite pomoč pri logopedu.

Popravek dislalije poteka v več fazah:

- pripravljalni - razvoj slušnega spomina in fonemičnega sluha;
- oblikovanje osnovnih veščin izgovorjave zvoka s pomočjo artikulacijskih vaj;
- avtomatizacija zvokov v govoru.

Redno usposabljanje pri logopedu je predpogoj za uspešno zdravljenje bolezni, vendar bi morali izvajati vaje tudi doma. Pogovorimo se o nekaj osnovnih vajah. Ne pozabite, da sprva vse gibe izvaja odrasla oseba, otrok pa ponovi vajo za vami.

Ne glede na to, katere zvoke morate oddajati, se mora vadba vedno začeti z dvema vajama.

1. Gradimo ograjo

Nasmehnite se na široko, da boste lahko videli tesno zaprte zobe. (kot da oglašate [in]). Ustnice poskušajte držati 5-10 sekund v tem položaju. Če otrok ne more držati spodnje ustnice, ga prosite, naj spušča in dviguje ustnice s prstom, pri čemer mora imeti otrok usta zaprta.

2. Izdelava slamice

Našobite ustnice in jih pridržite tako 5-10 sekund. V tem primeru morajo biti usta in zobje zaprti. Majhen nasvet: povabite svojega otroka, naj poseže po sladkariji ali koščku sadja in si ga privošči, vzame naj ga samo z ustnicami, priboljšek naj bo 1-2 cm od ust. Namen teh dveh vaj je naučiti otroka nadzorovati gibe ustnic in spodnje čeljusti ter jih izvajati samodejno.

Za nastavitvev [s], [h] in [c] morate izvesti natančne in zapletene gibe z jezikom. Tako nam na primer zelo pomaga naslednja vaja.

3. Zabijanje krogle

Postavite vato na mizo, pred katero posedite otroka. Postavite dve kocki malo dlje, to naj bodo vrata gola. Iztegnite ustnice in poskusite čim dlje pihati na "kroglo", jo zabiti v "vrata". Pomembno je neprekinjeno pihati in paziti, da se lica medtem ne premikajo.

Za artikulacijo [v], [g] in [h] se morate naučiti, kako izvajati veliko subtilnih gibov z jezikom.

4. Sladka marmelada

Z nekoliko razprtimi usti obliznite zgornjo ustnico. Premikajte jezik gor in dol. Razširite ga čim širše, tako da se konica dotika vogalov ust.

Pri artikuliranju [l] in [p] deluje več delov jezika hkrati: konica, hrbet in robovi. Naslednje vaje pomagajo uporabljati vse naenkrat.

5. Vlaka

Izgovarjajte čim dlje, posnemajoč zvok vlaka. V tem primeru se konica jezika spusti na dno ust in hrbet se dvigne.

6. Konj

Nasmehnite se, pokažite zobe, tlesknite z jezikom, posnemajoči klopot konjskih kopit. Najprej počasi kliknite, nato pa pospešite.

Piščalka

Sikajte, kot da iz balona spuščate zrak. Hkrati se ustnice zložijo v nasmeh, zobje se zaprejo, jezik je za njimi in izdihneni zrak je hladen.

Glas V

Recite [v] na dolgo, držite jezik za zadnjimi zobmi, medtem ko je izdihnen zrak topel in so vaše ustnice zaobljene.

Vlak

Večkrat izgovorite [t], najprej počasi, nato hitro, posnemajoč zvok vlaka. Otrokovo roko položite na vrat, kjer so glasilke. Glasilke naj ostanejo nepremične. Zdaj recite [d], glasilke bodo vibrirale. Poskusite z drugimi glasovi.

Našteli smo le nekatere vaje, ki vam bodo pomagale. Pazite, da dosledno upoštevate vsa priporočila, ki vam jih da logoped.

Napoved s pravočasno korekcijo je ugodna. V veliki večini primerov se izgovorjava popravi in se avtomatizira v 5-6 mesecih.

Pripravila: Čiška Podnar